

BOSHLANG'ICH SINFLARDA OTA-ONALAR BILAN ISHLASHISH SHAKLLARI

Sabirova Shahlo
Nurabullayeva Muxlisa
Erejepova Gulmiyra

Ajiniyoz nomidagi Nukus davlat pedagogika instituti
Boshlang'ich ta'lim fakulteti talabalari

Annotatsiya: *Ushbu maqolada boshlang'ich sinflarda ota-onalar bilan ishlash shakllari, ota-onalar majlisini tashkil qilish, sinf ota-onalar kengashini tuzish va faoliyat olib borish, tarbiyasi og'ir bolalar bilan ishlashish va o'quvchilarning oilalari bilan ish olib borishda qo'llaniladigan an'anaviy va noan'anaviy usullar haqida so'z yuritiladi.*

Kalit so'zlar: *Boshlang'ich ta'lim, o'quvchi, sinf rahbari, ota-ona, ota-onalar majlisi, ota-onalar kengashi, metod, an'anaviy va noan'anaviy usullar*

O'qituvchilarning oilalar bilan ish olib borishi maktab pedagogik jamoasi faoliyatining murakkab va muhim qismi sanaladi. Ayniqsa, sinf rahbarlari ta'lim va tarbiya ishlarini olib borishda o'quvchilar jamoasi hamda ularning ota-onalari bilan parallel tarzda ish olib boradilar. Uning ota-onalar bilan hamkorlikda ish olib borishi tarbiyaviy ishlarning alohida yo'nalishi bo'lib, bunda sinf rahbarlari bola shaxsining shakllanishiga qaratilgan maktab va oilalarning hamkorlikda ishlash stragegiyalari va taktikalarini ishlab chiqadilar. Pedagogika va psixologiya bo'yicha mutaxassis sifatida u oila tarbiyasidagi masalalar bo'yicha ota-onalarga ko'makdosht, tashqi muhitning bola shaxsiga bo'lgan ta'sirini korrektsiyalovchi pedagog-konsul'tant sifatida ish olib boradi. Ya'ni sinf rahbari bola shaxsining shakllanishi uchun ijobiy muhitni yaratishga doir ota-onalar bilan turli shakllarda ishlarni tashkil etadi.

Ota-onalar bilan hamkorlikda ishlashda ota-onalarga psixologik, pedagogik, metodik bilimlar berish, sinf rahbarining o'quvchilar bilan olib boradigan ishlariga ota-onalarni jalb etish, ba'zi bir o'quvchilarning oila tarbiyasiga korrekktivkalar kiritib borish, pedagogik takt va deontologiya normalariga amal qilgan holda maktab tomonidan tashkil etiladigan o'quv-tarbiyaviy ishlarning mazmuni bilan ota-onalarni tanishtirish kabi funktsiyalarni bajarishi ko'zda tutiladi.

Pedagogik adabiyotlarda sinf rahbarining ota-onalar bilan ishlashining to'rtta asosiy bosqichlari mavjud:

Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ota-onalari bilan ishlash.

5-sinf o'quvchilarining ota-onalari bilan ishlash (boshlang'ich maktabga o'tishni moslashtirish).

Boshlang'ich maktab o'quvchilarining ota-onalari bilan ishlash (6-8 sinflar).

O'rta maktab va aspirantlarning ota-onalari bilan ishlash.

Har qanday bosqichda sinf rahbari va oila o'rtasidagi hamkorlik oilaviy ta'lim sharoitlari va mikroiklimini, bolalar va ota-onalarning individual xususiyatlarini o'rganishdan boshlanadi. Sinf o'qituvchisiga bir necha yil davomida ishlash uchun dars beriladi. U hali biron bir bolani yoki ularning ota-onalarini umuman bilmaydi, shuning uchun u o'quvchilarining oilalari to'g'risida iloji boricha ko'proq ma'lumot to'plashi, o'quvchilarning o'zi bilan tanishishi, oilaning turmush tarzi, uning urf-odatlarini va urf-odatlarini, ma'naviy qadriyatlarini, ota-onalar va bolalar o'rtasidagi munosabatlar uslubini tushunishi kerak. Bularning barchasi sinfda o'quv ishlarini to'g'ri, maksimal samaradorlik bilan rejalashtirish uchun zarurdir.

Xulosa o'rnida aytib o'tish joizki, ota-onalar bilan bo'lgan har bir uchrashuvimiz fikr yuritishga, tahlil qilish va mulohaza yuritish istagini uyg'otadi. So'nggi paytlarda ota-onalar yig'ilishlarini yangicha tarzda o'tkazish kerak. Bizning ota-onalar yig'ilishlarimiz pedagogik ta'lim, maslahat, muhokama va oilaviy bayramlardan iborat bo'lishi lozim. Chunki bu kabi usullar ota-onalarning majlisga faol qatnashishiga imkon yaratadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Z.K. Kurbaniyazova "Boshlang'ich sinflarda ota-onalar bilan ishlash metodikasi" Nukus 2019
3. R.A. Mavlonova, B. Normurodova "Tarbiyaviy ishlar metodikasi" Toshkent 2007
4. N. Egamberdieva "Tarbiya texnologiyasi" Fan va texnologiyalar 2016-yil
5. R.A. Mavlonova, D. Abdurahimova. Pedagogik mahorat. O'quv qo'llanma Toshkent Fan va texnologiya 2012-yil
6. S. Nishonova, M. Imomova, R. Xasanov. Pedagogika tarixi. Darslik Toshkent O'qituvchi 1996-yil
7. M. Ochilov. Muallim qalb me'mori. O'quv qo'llanma Toshkent O'qituvchi 2004-yil
8. N. Egamberdieva, Ijtimoiy pedagogika. Darslik. Alisher Navoiy nomidagi O'zMKN. Toshkent 2009-yil.
9. Rahima Mavlonova, Nargiz Rahmonqulova "Boshlang'ich ta'limda Pedagogika, Innovatsiya, Integratsiya" O'quv qo'llanma Toshkent 2013